

YHR

2015.

APRIL–JUN

YOUTH INITIATIVE FOR HUMAN RIGHTS

INICIJATIVA MLADIH ZA LJUDSKA PRAVA

NISMA E TË RINJVE PËR TË DREJTAT E NJERIUT

Naši novi stažisti!

Dastin L. Hedfild

Djuk Univerzitet, Las Krusis, Novi Meksiko, Sjedinjene Američke Države

Volim da radim sa Inicijativom, jer mi to omogućava da iz prve ruke saznam o problemima sa kojima se suočavaju manjine, a uključen sam i u neophodne razgovore u vezi sa širim, međunarodnim procesima pomirenja. Naučio sam mnogo tokom svoje posete Srbiji jer mi je pruženo da iz prve ruke vidim kako prošlost i sadašnjost utiču na mišljenja i stavove građana. Divno je da mogu da podelim svoje znanje i perspektivu posmatrača sa grupom kojoj je veoma stalo do mene. ■

Betani R. Klark

Brandajs univerzitet, Voltam, Masačusets, Sjedinjene Američke Države

Divno je raditi za Inicijativu, jer je to savršen dodatak akademskom obrazovanju o miru i konfliktima na Balkanu koje sam već imala. Inicijativa mi je pomogla sa nezavisnim istraživanjem o izgradnji mira i direktno me je uključila u procese pomirenja. Naučila sam zaista mnogo o stvarnom svetu o kojem sam do sada studirala. Zadovoljstvo je da podelim svoje akademsko, teorijsko znanje i da budem uključena u tako bitnu grupu. ■

Anita Mitić i Naim Leo Beširi u Dvougau

Naim Leo Beširi iz Omladinskog odbora za obrazovanje i Anita Mitić iz Inicijative bili su gosti u kulturnoj emisiji Dvougao. Njih dvoje su, osvrćući se na napade koje je pretrpeo Odbor, nakon što je pozvao Hašima Tačija na konferenciju u Beograd, odgovarali na ostala poznata pitanja Dvougla, poput toga šta spaja, a šta razdvaja Srbiju i Kosovo, čija su prava u Srbiji danas najugroženija.

2

Drugi YouthLINC Innovation Lab u Zagrebu

REGIONAL

Drugi YouthLINC Innovation Lab održan je od 28. do 31. maja u Zagrebu. Tokom četiri dana, mladi iz celog regiona zajedno su razvijali ideje o tome kako uz pomoć digitalnih tehnologija mogu da reše neki od problema u svojim zajednicama. Podršku projektima pružila je organizacija Internews, koja je za ideje koje promovišu prekogranično, međuetničko razumevanje, dijalog između mladih i smanjenje diskriminacije pružila finansijska sredstva, kako bi se te ideje sprovele u delo.

Pre tačno dve godine, Inicijativa je na prvom Innovation Lab-u dobila podršku za razvijanje projekata Involved not Invalid, Watch your Language i Active Balkans.

Od 21. do 23. maja održan je trodnevni trening za šestu generaciju branitelja i braniteljki ljudskih prava.

Zbog zanemarivanja tema koje se tiču zaštite ljudskih prava na fakultetima pravnih i političkih nauka i nedostatka praktičnog znanja među budućim pravnicima i pravicama, Inicijativa je pre 6 godina pokrenula program „Human Rights Defenders - Next Generation”.

Ovaj program pruža studentima priliku da razgovaraju sa stručnjacima iz oblasti zaštite

ljudskih prava, ali i da „na terenu” steknu praktično znanje. Na trodnevnoj obuci na koju su primljeni najistaknutiji kandidati, predavači su bili sudije, advokati, ali i predstavnici nevladinih organizacija koji imaju iskustva u zaštiti ljudskih prava.

Veliki segment obuke posvećen je praćenju suđenja pred domaćim sudovima - jer najbolji polaznici obuke postaju istraživači Inicijative i tokom nekoliko meseci, uz svoje mentore, posećuju suđenja i učestvuju u kreiranju godišnjeg izveštaja Inicijative „Primena standarda pravičnog suđenja u pravosudnom sistemu Srbije”.

Izveštaj na kom su radili prošlogodišnji polaznici HRD škole izdat je u maju ove godine i predstavljen je u Beogradu, Nišu i Novom Sadu.

**Predstavljen godišnji
izveštaj u Beogradu, Nišu
i Novom Sadu**

Predstavljanje izveštaja na Pravnom fakultetu

 LONG READ

Na Pravnom fakultetu Univerziteta u Beogradu je 8. maja održana konferencija „Primena standarda pravičnog suđenja u pravosudnom sistemu Srbije“ tokom koje je predstavljen istoimeni izveštaj Inicijative za 2014. godinu.

Inicijativa je 2011. godine počela monitoring određenih krivičnih i parničnih postupaka pred domaćim sudovima sa ciljem da analizira stepen primene principa pravičnog suđenja u pravosudnom sistemu Republike Srbije. U okviru ovog programa, u prethodnih godinu dana,

obučeno je 5 istraživača i istraživačica za monitoring suđenja. Kroz proces praćenja suđenja, istraživači i istraživačice imali su priliku da prisustvuju suđenjima i da imaju uvid u praktičnu primenu principa i procesnih radnji o kojima su kroz formalno obrazovanje bili pretežno teorijski upoznati.

U toku prvog panela konferencije, **Anita Mitić**, direktorka Inicijative mladih za ljudska prava, je kao najveću vrednost ovog projekta istakla upravo davanje prilike mladim ljudima da se bave vrlo teškim temama ali i pružanje mogućnosti da pre nego što završe fakultet učestvuju u radu ljudskopravaške organizacije. Mitić je rekla da je važno pratiti dešavanja u pravosuđu i način na koji se reaguje na određenje slučajeva, kao i razumeti kontekst u kojem sudovi u Srbiji rade i razlog zbog kog pravda mora biti jednako dostupna za sve. „Pravo na pravično suđenje je jedno od najvažnijih demokratskih tekovina i za to moramo da se borimo.“

Ivana Randelović iz organizacije Civil Rights Defenders, koja podržava izdavanje ovog izveštaja, rekla je da je održana konferencija na Pravnom fakultetu upravo znak da se menja odnos institucija prema poštovanju ljudskih prava. Randelović je navela tri glavne komponente programa obuke mladih istraživača i istraživačica – unapređenje pristupa pravdi, popravljjanje zakonske regulative u oblasti ljudskih prava i osnaživanje branitelja i braniteljki ljudskih prava.

Jovan Karanović iz Evropskog udruženja studenata prava Beograd kazao je da je načelo pravičnog suđenja idealan koncept, ali da je realnost potpuno drugačija i da ovaj Inicijativin izveštaj nudi sliku kako to izgleda u praksi.

Ivan Đurić iz Inicijative mladih za ljudska prava je na kraju prvog panela ukratko predstavio izveštaj koji se sastoji iz četiri celine – u prvom delu

je predstavljen pravnoteorijski okvir prava na pravično suđenje; drugi deo predstavlja pregled rada pravosuđa i nezavisnih institucija u 2014. godini; u trećem delu su opisani događaji koji prethode pokretanju sudskih postupaka koji se tiču ubistava novinara u Srbiji i serije napada na građane i imovinu nakon fudbalske utakmice Srbija-Albanija; dok su u četvrtom delu predstavljeni odabrani slučajevi koje su istraživači i istraživačice Inicijative pratili.

U toku drugog panela konferencije, četiri istraživačice Inicijative koje su učestvovala u kreiranju izveštaja za 2014. godinu, govorile su o iskustvima stečenim tokom monitoringa pojedinih slučajeva i pisanja samog izveštaja. **Jovana Spremo**, koja već dve godine prati suđenja, rekla je da su reforma pravosuđa i štrajk advokata bitno omeli proces monitoringa. Spremo je istakla da su istraživači i istraživačice ove godine posebnu pažnju obratili na poštovanje principa suđenja u razumnom roku i javnosti suđenja: „Situacija je bolja nego prošle godine, mogli smo da prisustvujemo određenim suđenjima, ali se dešavalo da se u sudnicu puštaju novinari, ali ne i mi. Treba raditi na osveščivanju javnosti da mogu da prisustvuju suđenjima,“ rekla je Spremo.

Isidora Erčević, u čijem je fokusu rada bio monitoring slučajeva napada na pripadnike LGBT populacije, rekla je da je najveća mana pravosudnog sistema u Srbiji (ne)efikasnost: „Sud može biti efikasan ako postoji pravne i političke volje za to,“ zaključila je Erčević. Kao primer, navela je slučaj koji se vodi protiv pripadnika pokreta „Istinoljublje“, koji su delili letke protiv Parade ponosa 2014. godine. Iako se očekivalo da krajem maja bude iznošenje završnih reči, Tužilaštvo je povuklo optužnicu. Drugi primer je slučaj Mladena Obradovića i ostalih javnosti poznatih optuženih za izazivanje nereda na Paradi ponosa 2009, 2010, i 2011. godine, za koje i nakon šest godina ne postoje pravosnažne presude. Postavlja se pitanje da li sud uzima u obzir ko su okrivljeni.

Istraživačica **Jana Vujić** je u kontekstu efikasnosti sudova i suđenja u razumnom roku govorila o paljenju ambasada koje se desilo 2008. godine. Optužnica za ovo delo je podignuta tek 2012. a samo suđenje počelo je 2013. godine. Postupak još uvek nije okončan, a pretresi su stalno odlagani. Vujić je rekla da krajem 2014. počinje da se govori o radnoj grupi pri MUP-u koja treba da se bavi, ne samo onima koji su optuženi, već i da utvrdi političku odgovornost za paljenje ambasada. Ovo se međutim ne primenjuje u praksi, zato što se sudski proces tiče samo onih koji su već ranije obuhvaćeni optužnicom. “Suđenje je počelo iznova u martu 2015. godine, deluje kao da će se završiti uskoro, ali ne deluje kao da će se procesuirati neko drugi ko snosi političku odgovornost,” zaključila je Vujić. Ovo je jedan od slučajeva koji odjekuje u medijima, ali se pred sudom, zapravo, ne dešava gotovo ništa.

Milica Antić govorila je o slučaju emisije Dvor gde su optuženi za govor mržnje na kraju oslobođeni od tužbi. Pomenula je i slučaj koji je pokrenula Inicijativa protiv internet potala Nova srpska politička misao zbog govora mržnje prema Albancima. “Ovaj slučaj traje veoma dugo, promenjen je sudija, a da Inicijativa nije dobila obaveštenje o tome, govori se o nekim trivijalnim i procesnim stvarima, a ne o suštini, odnosno da li je bilo govora mržnje ili ne,” rekla je Antić.

Pojedinih slučajeva, kao što su paljenje objekata čiji su vlasnici pripadnici albanske nacionalne zajednice ili ubistva novinara i dalje nema pred sudom. Jedine informacije o ovim slučajevima mogu da se nađu samo u medijima. Inicijativa će i dalje nastaviti monitoring sudskih slučajeva sa ciljem unapređenja primene standarda pravičnog suđenja u pravosudnom sistemu Srbije. ■

[IZVEŠTAJ MOŽETE PREUZETI OVDE.](#)

Novi Sad

Izveštaj je 11. maja predstavljen u Novom Sadu. Vodio se razgovor o međuetničkim odnosima u Vojvodini i slučajevima uništavanja objekata čiji su vlasnici pripadnici albanske nacionalne zajednice. Sedam meseci nakon ovih dešavanja nijedno suđenje nije pokrenuto pred domaćim sudovima. ■

Niš

Dvanaestog maja izveštaj je predstavljen u Nišu. Jedan od zaključaka razgovora bio je to da se najčešće kršenje principa pravičnog suđenja odnosi na raspravu u razumnom roku, kao i da se u medijskom izveštavanju o sudskim procesima učestalo krši pretpostavka nevinosti. ■

Okupljanja ispred Skupštine ne mogu biti zabranjena

Povodom navoda u medijima da je Odlukom o unutrašnjem redu u zgradi Narodne skupštine zabranjeno okupljanje građana ispred Doma Narodne skupštine, Inicijativa je apelovala na državne organe da posvete dužnu pažnju slobodi okupljanja, kao jednom od osnovnih ljudskih prava.

Inicijativa je naglasila da se ova odluka odnosi na dvorište i parking zgrade Narodne skupštine, i da ovakva odluka ne može biti osnov za zabranu okupljanja građana na uobičajenom mestu ispred Narodne skupštine te da su predstavnici nadležnog odbora dužni da to objasne javnosti.

Ustavni sud Srbije je početkom aprila oglasio neustavnim Zakon o okupljanju građana i ostavio rok od šest meseci za donošenje novog zakona. Inicijativa smatra kontraproduktivnim da se u ovom periodu, a pre donošenja novog zakona, donose akti koji uređuju ovu oblast, a posebno ovakvi koji na nedovoljno određen način ograničavaju slobodu okupljanja.

Inicijativa očekuje da se novim Zakonom o okupljanju građana omogući delotvorno pravo na

žalbu u slučaju zabrane skupa, i da se lokalnim samoupravama oduzme pravo da arbitrarno odlučuju koji su prostori prikladni za okupljanje građana.

Sve dosadašnje odluke Ustavnog suda, uključujući i odluku o neustavnosti Zakona o okupljanju građana, ali i odluke o neustavnosti uzastopnih zabrana Parade ponosa i zabrana drugih skupova su najjasniji pokazatelj da sloboda okupljanja u Srbiji nije adekvatno obezbeđena. Svi naponi Narodne skupštine i ostalih aktera u javnom životu moraju biti usmereni na unapređenje, a ne dodatno ograničenje ovih prava. ■

Zajedno protiv torture!

REGIONAL

Povodom 26. juna, Međunarodnog dana podrške žrtvama torture, partnerske organizacije Inicijativa mladih za ljudska prava Crne Gore, Albanski centar za rehabilitaciju žrtava torture i traume (ARCT), Inicijativa mladih za ljudska prava u Srbiji i Međunarodni Savet za rehabilitaciju žrtava torture (IRCT) pozivaju nadležne institucije u Crnoj Gori, Albaniji i Srbiji da poštuju pravo na rehabilitaciju žrtava torture i da se efikasno bore protiv nekažnjivosti. Iako u ove tri države ne postoji sistemska tortura, nažalost je konstatovano da su brojni pojedinačni slučajevi torture i zlostavljanja koji su se dogodili u prošlosti ostali neistraženi, a počinioci neprocesuirani. Ni u jednoj od tri države još uvek nisu razvijeni adekvatni mehanizmi za podršku žrtvama torture. Žrtvama torture treba rehabilitacija, a države i društva moraju to žrtvama omogućiti i stvoriti mehanizme efikasne podrške u procesu ponovnog uspostavljanja dostojanstvenog življenja.

Najveći problemi koji su navedeni u izveštaju sve tri države se baziraju na sledećim činjenicama:

Među najvećim preprekama sa kojima se ove tri države suočavaju su problemi neefikasnog sudstva u postupcima po prijavama za zlostavljanje i nehumano postupanje i kažnjavanje, odnosno na problemu nedelotvorno sprovedenih istraga u navedenim postupcima. Takođe, navodi se kao problem i neadekvatna rehabilitacija žrtava torture i nečovečnog postupanja kao i problem prebukiranosti zatvorskih jedinica i nehigijanskih uslova.

Projekat „Izgradnja društva bez torture i nekažnjivosti na Zapadnom Balkanu” podržan je od strane Evropske unije. ■

[CEO IZVEŠTAJ POGLEDAJTE OVDE.](#)

BIA tokom 2014. godine prisluškivala 168 fizičkih i 2 pravna lica

Inicijativa je i ove godine podnela zahtev za slobodan pristup informacijama od javnog značaja tražeći da BIA dostavi podatke u broju prisluškivanih lica za 2014. godinu. Nakon poslatog zahteva 4. marta, Agencija je odgovorila u zakonskom roku - odbijajući zahtev.

Istog dana Inicijativa je podnela žalbu Povereniku, koji je 29. aprila poslao rešenje kojim zahteva od BIA da dostavi podatke. BIA je to i učinila 11. maja rekavši da je na osnovu naredbe Višeg suda u Beogradu primenila posebne mere prema 168 fizičkih lica i 2 pravna lica što uključuje: tajni nadzor i snimanje elektronskih komunikacija sa uvidom i bez uvida u sadržaj komunikacije - "listinzi", tajni nadzor i snimanje drugih razgovora bez obzira na oblik i tehnička sredstva preko kojih se obavlja, uključujući razgovore na javnim mestima i mestima kojima je pristup ograničen. ■

Akademski saradnja Beograda i Prištine

Perspektive
multietničkog
društva
na Kosovu

Perspektivat
e shoqërisë
multietnike
në Kosovë

Nisma e të
Rinjve për të Drejtat e Njeriut

Youth Initiative for
Human Rights

Perspectives
of a Multiethnic
Society
in Kosovo

Perspektive multietničkog društva na Kosovu

REGIONAL

Publikacija „Perspektive multietničkih odnosa na Kosovu“, predstavljena u Prištini 26. maja, pionirski je korak u uspostavljanju akademske saradnje između Beograda i Prištine. Ona je rezultat rada deset saradnika i saradnica Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Beogradu i Odeljenja političkih nauka Filozofskog fakulteta Univerziteta u Prištini.

Nastala je iz spontano uočene potrebe da se neke teme u vezi sa funkcionisanjem kosovskog političkog sistema obrade i akademski. Na inicijativu Stefana Surlića, istraživača Centra za interdisciplinarne studije Balkana pri Fakultetu političkih nauka, okupljena je grupa mladih saradnika fakulteta u Beogradu koji su iskazali interes za istraživanjem političkog i društvenog života na Kosovu. Učešćem u ovom projektu, saradnici beogradskog fakulteta su prvi put putovali na Kosovo, upoznali kolege iz Prištine i aktivno se uključili u sprovođenje naučnog istraživanja.

Podaci zabeleženi u naučnim radovima u okviru publikacije svedoče o zastrašujuće velikoj etničkoj distanci između Srba i Albanaca na Kosovu. Oni jesu poražavajući, ali se mogu iskoristiti i kao motivacija za još intenzivniji i dosledniji rad na smanjivanju postojećih predrasuda između dva naroda.

Desetoro ljudi koji potpisuju tekstove napravili su prve korake, ali i obavezali sve da razmišljaju kako da doprinesu intenziviranju komunikacije između univerziteta u Srbiji i na Kosovu, kao i o drugim vidovima institucionalizovane saradnje.

Ovo uspostavljanje prvih koraka saradnje akademske zajednice Kosova i Srbije pomogla je Ambasada Velike Britanije u Srbiji, a Inicijativa sa nestrpljenjem očekuje da se ovakvi i slični projekti realizuju od novca izdvojenog iz državnog ili budžeta samih fakulteta. Time bi akademska saradnja između Beograda i Prištine bila uvrštena u redovne fakultetske aktivnosti kojima se ne pridaje ekskluzivni karakter.

Uprkos pregovorima sa dekanima u Beogradu i Prištini koji su trajali duže od godinu dana, na ovoj publikaciji ne stoji logo nijednog od fakulteta. Ni na jednoj strani nije bilo političke hrabrosti da se stane iza inicijative mladih akademskih radnika i prepozna njihova potreba za

uspostavljanjem zvaničnih kanala komunikacije sa kolegama iz okruženja. Međutim, ova grupa mladih ljudi to nije shvatila kao neuspeh, već podstrek da sa saradnjom nastave do trenutka kada će njihovi napori biti i akademski priznati. ■

PUBLIKACIJU MOŽETE PREUZETI OVDE.

Anita Mitić bila je jedna od govornica na konferenciji „LGBT put ka institucijama - premošćavanje jaza“ koju su organizovali Labris i Forum za etničke odnose. Ona je rekla da Srbija ima dovoljno zakonskih okvira da prekine politiku diskriminacije LGBT osoba. „Mi danas dajemo svoj doprinos kroz predloge praktičnih politika. Sada nam samo preostaje da se nadamo da će oni koji imaju realnu političku moć, imati i dovoljno hrabrosti da stanu na put diskriminaciji i nasilju,“ rekla je Mitić. ■

Nagrada Dana Sarajeva Ženama u crnom

REGIONAL

Nagrada Dana Sarajeva, koja se već šestu godinu za redom uručuje pojedincima i institucijama koji doprinose uspostavljanju trajne i miroljubive komunikacije Beograda i Sarajeva uručena je 15. maja, u Ustanovi kulture Parobrod Ženama u crnom.

15

Festival Dani Sarajeva u Beogradu u organizaciji Inicijative se od 2007. godine održavao kao podsećanje na početak opsade Sarajeva i reakcija na ćutanje zvaničnog Beograda o onome što se tokom rata dešavalo u glavnom gradu BiH. Tokom svih godina održavanja, Dani Sarajeva su postali mesto upoznavanja novih generacija mladih, koji grade nove odnose dva grada, zasnovane na razumevanju i preispitivanju naše bliske prošlosti.

Pre osam godina opsada Sarajeva je u domaćoj javnosti bila tema o kojoj se ništa nije znalo. Pre šest godina Dani Sarajeva su dobili podršku grada Sarajeva i grada Beograda, čiji su se predstavnici sastali u okviru festivala. Dani Sarajeva u svom nasleđu broje 23 odigrane predstave, 38 prikazanih filmova, 13 održanih debata, 17 koncerata i mnoge druge kulturno-umetničke manifestacije. Danas, osam godina nakon prvog festivala, sarajevski umetnici u Beogradu više nisu tabu. Našli su svoje mesto pred beogradskom publikom i redovni su gosti ovog grada. Zato od ove godine Dani Sarajeva menjaju svoj format. Festival se neće kao do sada održavati nekoliko dana u maju, već će Dani Sarajeva u Beogradu ubuduće trajati 365 dana u godini i dalje nesebično podržavajući mlade umetnike koji žele da rade na razmeni i da stvaraju neke nove veze.

Iako Dani Sarajeva ovog maja nisu održani u dosadašnjem festivalskom formatu, Inicijativa je i ove godine dodelila nagradu Dana Sarajeva, čiji su prošlogodišnji laureati i laureatkinje Borka Pavićević, Branko Cvejić i Jugoslovensko dramsko pozorište, Mirjana Karanović, Nataša Kandić i Biljana Srbljanović.

Ove godine nagrada je uručena Ženama u crnom u znak zahvalnosti za sve godine tokom kojih su se protiv opsade borile onako kako su tada mogle a koje su nastavile da čuvaju sećanje na opsadu i više od dvade-

set godina nakon rata.

Generacije koje dolaze imaju obavezu da nastave ono plemenito i hrabro što su aktivisti i aktivistkinje na prostoru bivše Jugoslavije činili u najtežim vremenima. O istoriji Žena u crnom, dometima i značaju, ne samo za ovaj region, pišu i govore mnogi. Međutim, nagrada Dana Sarajeva otišla je u njihove ruke u delikatnom političkom trenutku kao snažna podrška dugogodišnjim naporima ovog hrabrog pokreta da se teška zlodela počinjena u prošlosti ne zaborave.

Za mlade ljude, one rođene na početku oružanih sukoba na teritoriji bivše Jugoslavije, Žene u crnom ostaju svetla tačka i nasleđe i zadaju svima zadatak da se nikad ne zaboravi da su Albanke naše sestre, da nećemo da budemo podanice i da uvek treba da budemo neposlušne.

Jedna od glavnih poruka sa ŽUC-ovih stajanja je “NE U NAŠE IME”, a Inicijativa je sa ponosom i velikom zahvalnošću rekla: ŽENE U CRNOM U NAŠE IME. ■

Region kakav treba da bude:

Unapređenje regionalne saradnje mladih

Institucionalizacija programa razmene kao ključni preduslov unapređenja regionalne saradnje mladih

 LONG READ **REGIONAL**

Od avgusta 2014. godine na nivou regiona Zapadnog Balkana (koju čine zemlje bivše Jugoslavije i Albanija) govori se o institucionalizaciji programa razmene za mlade i uspostavljanju kanala za intenzivniju komunikaciju mladih iz postkonfliktnih zemalja. „Ministarstvo omladine i sporta Republike Srbije je uključeno u zagovaranje osnivanja [Unije mladih Zapadnog Balkana*](#) u formatu koji uključuje vladine agencije u regionu, ali i nevladine organizacije“, rekla je [Snežana Klašnja](#), pomoćnica ministra za omladinu i sport, na otvaranju konferencije „Region kakav treba da bude: Unapređenje regionalne saradnje mladih“ koju je Inicijativa organizovala 19. maja u Beogradu u okviru projekta Regionalna asocijacija za razmenu mladih, koji finansira Evropska unija.

Klašnja je dodala da posebno mesto u zagovaračkim naporima imaju krovni savezi mladih i da njeno ministarstvo intenzivno sarađuje sa Krovnom organizacijom mladih Srbije. „Za ovaj proces postoji podrška iz zemalja u regionu, ali i Saveta Evrope. Sve ovo se radi sa ciljem da Balkan bude prosperitetan i miran“, kazala je Klašnja i napomenula da postoji plan da se do avgusta ove godine i konferencije o Zapadnom Balkanu koja će se održati u Beču pripremi koncept za buduću Uniju mladih Zapadnog Balkana. „Od toga nas deli mnogo razgovora, tribina i saradnje. Potrebno je definisati strukturu, budžet i ostale detalje. Posebna pažnja se posvećuje uključivanju regiona u proces kako bi se izbegla situacija u kojoj se osnivanje Unije mladih nameće iz jedne zemlje“, zaključila je Snežana Klašnja.

I [Morana Makovec](#) iz hrvatskog Ministarstva socijalne politike i mladih na konferenciji održanoj 21. maja u Zagrebu istakla je važnost regionalne razmene mladih, kao i podsticanje razmena mladih u širem evropskom kontekstu. Naglasila je kako već postoje formalni i neformalni razgovori i inicijative o programu regionalne saradnje, pa su u tom kontekstu Inicijativine konferencije dobrodošao prilog raspravi o formatu i sadržaju budućeg programa.

[Goran Svilanović](#) iz Regionalnog saveta za saradnju sa sedištem u Sarajevu na konferenciji održanoj 22. i 23. juna na Jahorini rekao je da proces uspostavljanja programa za razmenu mladih na Balkanu nije bilateralni proces u kojem dve države dogovaraju principe osnivanja programa, već da se radi o procesu koji zahteva regionalni pristup svih zemalja. On svrhu ovog programa vidi ne samo u doprinosu pomirenju, već i da cilj regionalnog programa za razmenu mladih treba da bude da se bavi dubljim socijalno-ekonomskim problemima sa kojima se mladi u regionu suočavaju.

*Naziv koji Vlada Republike Srbije koristi kada govori o regionalnom programu za razmenu mladih koji bi osnovale vlade Slovenije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Srbije, Kosovo, Makedonije i Albanije.

Osnivanje Unije mladih Zapadnog Balkana prvi put je pomenuto prošle godinu u Berlinu, na konferenciji na kojoj su se okupili premijeri zemalja iz regiona. Glavna inspiracija za Uniju mladih proistekla je iz iskustva Francusko-nemačke kancelarije za mlade (OFAJ) koja je 1963. godine osnovana na inicijativu Šarl de Gola i Konarda Adenauera. „Nakon Drugog svetskog rata Francuska i Nemačka su se suočavale sa nasleđem neprijateljskih odnosa koji su bili vidni u istorijskim narativima, političkom diskursu, književnosti, ali su prenošeni i sa kolena na koleno u porodicama. Bilo je jasno da se nešto moralo uraditi kako bi se postojeća mržnja prevazišla“, kazao je [Frank Moravic](#), predstavnik Francusko-nemačke kancelarije za mlade. On je objasnio da su prve korake ka zbližavanju dva naroda napravile nevladine organizacije koje su insistirale na procesu suočavanja sa prošlošću, odmah nakon Drugog svetskog rata. „Konkretno, to su pokrenuli Francuzi koji su preživeli zatočeništvo u nacističkim logorima“, rekao je Moravic. Prema njegovim rečima, koji je u svojstvu međunarodnog eksperta bio prisutan na konferencijama u Srbiji, Crnoj Gori i Bosni i Hercegovini, slični procesi su pokrenuti i u zemljama bivše Jugoslavije i tu su značajnu ulogu odigrale nevladine organizacije.

Da civilni sektor ima i ambiciju i konkretne rezultate i da neretko ide i ispred država u regionu, potvrdio je ministar spoljnih poslova i evropskih integracija Crne Gore, [Igor Lukšić](#) na konferenciji održanoj u Podgorici 19. juna. Prema njegovim rečima, društvo koje nema odgovor za pitanja mladih - nema budućnost, a mobilnost mladih je tema koja je prisutna u celoj Evropi, a ne samo u našem regionu. "Berlinski zid je

pao, ali su u Evropi nastajali drugi, manji zidovi. Mladi u regionu se gotovo i ne poznaju, a zidovi kao da nikad nisu pali", kazao je Lukšić i dodao da bi uskoro trebalo da se formira zapadnobalkanski fond koji će se, između ostalih prioriteta, baviti i mobilnošću mladih.

Na pet Inicijativinih nacionalnih konferencija više predstavnika institucija je govorilo o značaju rada sa mladima i njihovom doprinosu napretku regiona u budućnosti. [Suljo Mustafić](#), potpredsednik Skupštine Crne Gore je naglasio da je neophodno ulagati u budućnost mladih i da je zakonodavna vlast u Podgorici spremna da uradi sve kako bi se ovaj program što pre i kvalitetnije razvio. [Dževat Bajrami](#) iz kosovskog Ministarstva za kulturu, omladinu i sport je na konferenciji održanoj 26. maja u Prištini rekao da on mlade u svojoj zemlji vidi kao promotere napretka. „Ministarstvo se trudi da obezbedi adekvatne uslove za unapređenje položaja mladih i omladinskih mreža uopšte, kao i da im omogući što jednostavniju komunikaciju sa kolegama na međunarodnom planu“, kazao je Bajrami.

Govoreći o iskustvima ponovnog uspostavljanja odnosa između Francuske i Nemačke nakon Drugog svetskog rata, [Gudrun Elizabet Štajnaker](#), ambasadorica Nemačke u Crnoj Gori, je kao posebno emotivan trenutak u istoriji programa OFAJ izdvojila govor De Gola pred nemačkom omladinom šezdesetih godina prošlog veka, kada je pozvao da se prošlost prevaziđe i odlučno krene napred. Ona je kazala da u regionu jugoistočne Evrope sa visokog političkog vrha mora doći „ruka pomirenja“, uz obezbeđivanje sredstava za realizaciju aktivnosti civilnog društva. Ona je ocenila da je za Balkan važna politička odgovornost i finansiranje od strane vlada, ali bez njihovog daljeg mešanja u programske aktivnosti buduće kancelarije koja će se baviti razmenama mladih. "Civilno društvo ispunjava životom okvir koji u smislu pomirenja daju vlade političkom voljom i neophodnim finansijama", kazala je Štajnaker.

Za 52 godine u programima Francusko-nemačke kancelarije za mlade učestvovalo je preko osam miliona učesnika. Sa njima se radilo kako bi od najranijih uzrasta mladi razumeli razlike između Nemaca i Francuza, ali i korene ranijih sukoba. Kancelarija i dalje funkcioniše, a od 2000. godine prisutna je i na prostoru bivše Jugoslavije. Kroz programe OFAJ Inicijative za jugoistočnu Evropu prošlo je više od deset hiljada mladih iz Nemačke, Francuske i zemalja Zapadnog Balkana. Prema rečima Franka Moravica, svrha ovih programa jeste da mladi Nemci i Francuzi uče o Balkanu, ali i da uče o njima samima, o tome kako ih ljudi sa Balkana vide.

Dodatno, ideja je i da se iskustvo suočavanja sa prošlošću Nemačke i Francuske posle Drugog svetskog rata podeli sa mladima iz bivše Jugoslavije.

Početak juna u Sarajevu proslavljeno je 15 godina rada na Balkanu Francusko-nemačke kancelarije za mlade. Inicijativa je učestvovala i u organizaciji ovog događaja - te se na agendi konferencije našao i sastanak ministarstava koji rade sa mladima i za mlade iz Albanije, Kosova, Srbije, Hrvatske, Crne Gore i Bosne i Hercegovine o osnivanju regionalnog programa razmene mladih.

Opasnost od politizacije se može obezbediti uključivanjem civilnog sektora u proces formiranja Unije mladih, ali i kasnije u njeno funkcionisanje

20

Intenziviranje dobrosusedskih odnosa između Nemačke i Francuske, kao i razvijanje saradnje između dve zemlje na više nivoa omogućilo je osnivanje Evropske zajednice, koja će kasnije prerasti u Evropsku uniju. Jedna od suštinskih vrednosti Evropske unije jeste regionalna saradnja i dobrosusedski odnosi. Stoga EU institucije na mnogo načina podržavaju inicijative koje podstiču regionalnu saradnju, pa samim tim i saradnju mladih u regionu bivše Jugoslavije. Ovo su reči Nadežde Dramićanin iz Delegacije Evropske unije u Republici Srbiji. „Politika pomirenja je temelj Evropske unije i stoga EU podržava ovakve inicijative. S obzirom da i danas postoje nesuglasice i sukobi na Balkanu, važno je da se radi na unapređenju dobrosusedskih odnosa“, dodala je Dramićanin.

Poslanica kosovskog parlamenta iz redova Lige za demokratsko Kosovo, Teuta Sahatćija, podsetila je da u glavama ljudi sećanje na mnoge bolne trenutke iz ratne prošlosti, ali da ipak postoje ljudi sa vizijom o drugačijoj budućnosti u koju je potrebno ulagati, kao i da je pomirenje kao takvo neizbežno.

Na tragu razgovora o tenzijama u regionu, Marija Bulat iz Krovne organizacije mladih Srbije (KOMS) je podsetila na to da je prošlo 20 godina od Dejtonskog sporazuma, ali da ohrabruje činjenica da mladi nisu čekali tih 20 godina, već su radili na unapređenju interakcije, dijaloga i saradnje. „Mladi imaju potrebu za regionalnom saradnjom, a sada traže podršku od vlada za ovu potrebu“, kazala je Bulat i dodala da je institucionalna podrška u ovom procesu važna kako bi se obezbedila održivost programa razmene. „Da bi proces institucionalizacije razmene mladih postao opšte prihvaćen, on mora postati deo sistema. KOMS nikako ne misli da ovaj proces treba da bude ispolitiziran, već osnovan uz podršku vlada. Opasnost od politizacije se može obezbediti uključivanjem civilnog sektora u proces formiranja Unije mladih, ali i kasnije u njeno funkcionisanje“, zaključila je Marija Bulat i dodala da potrebe mladih iz

ovog regiona moraju biti prioritet vlada u regionu, a ne da o tome više brinu vlade drugih zemalja, kao što je to bio slučaj do sada.

Na konferenciji u Zagrebu Marko Kovačić, viši stručni saradnik u Institutu za društvena istraživanja, je predstavio rezultate istraživanja stavova mladih Hrvata prema narodima iz regiona. Ovi podaci su pokazali da mladi u Hrvatskoj nisu spremni da se druže da Albancima, Srbima, kao i da pokazuju visoku etničku distancu prema drugim narodima u regionu. Upravo u ovako poražavajućim rezultatima leži razlog za uspostavljanje programa za razmenu mladih koji bi se na ovaj način upoznali i shvatili da ih povezuje mnogo zajedničkih stvari.

Fatljum Gaši, kosovski ambasador pomirenja iz redova mladih, na konferenciji u Prištini je govorio o tome kako mladi u Srbiji i na Kosovu imaju slične predstave jedni o drugima, koje su uglavnom negativne. Prema njegovim rečima, Srbi i Albanci imaju mnogo više zajedničkog u odnosu na ono što ih razlikuje, ali da se niko ne trudi da te sličnosti uoči. „Potrebno je raditi na uspostavljanju zajedničkih narativa o prošlosti, koji bi bili oslobođeni od propagande i pojedinačnih nerealnih izjava“, kazao je Gaši.

Prepreke i izazovi za regionalnu saradnju mladih

Osim o postojanju potrebe da se uspostavi regionalni program za razmenu mladih u zemljama bivše Jugoslavije i Albaniji, na nacionalnim konferencijama u Srbiji, Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj, na Kosovu i u Crnoj Gori predstavnici više od 200 omladinskih i organizacija za mlade govorili su i o problemima sa kojima se suočavaju u svakodnevnom radu. Posebna pažnja posvećena je preporukama za vlade u regionu u vezi sa problemima za sprovođenje prekograničnih programa na čijem rešavanju je potrebno raditi.

Kao prvi problem istaknuta je uloga medija koji bi trebalo da stvaraju pozitivnu atmosferu za regionalnu saradnju i ponude drugačiju, pozitivnu sliku o regionu. Odmah uz medije našla su se i ministarstva zadužena za obrazovanje i potreba za redefinisanjem obrazovnog programa, pre svega, u delu koji se bavi ratovima devedesetih. Više puta je pomenuto da Savet Evrope podržava osnivanje Unije mladih Zapadnog Balkana i da svojim iskustvom želi da doprinese ovoj inicijativi. Zaključeno je da od Saveta Evrope mogu da se preuzmu smernice za učenje istorije u sredinama u kojima postoje suprotstavljeni istorijski narativi. Dodatno, potrebno je u okviru školskog programa stvoriti institucionalni okvir za razmene sa zemljama u regionu.

Kada je u pitanju akademska saradnja, pohvaljeni su naponi uloženi u uspostavljanje odnosa sa univerzitetima u Sloveniji, Srbiji, Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Makedoniji, ali je takođe zaključeno da je sada potrebno pažnju usmeriti na saradnju sa fakultetima sa Kosova. Pohvalno je što je pregovorima između Beograda i Prištine u Briselu omogućena sloboda kretanja između Srbije i Kosova (koja ne postoji između Bosne i Hercegovine i Kosova), ali je potrebno dodatno olakšati proces priznavanja kosovskih diploma u regionu, kao i učiniti napore da se pokrene akademska mobilnost između fakulteta sa Kosova i ostatka regiona.

Osnivanjem zvaničnog programa za razmenu mladih u regionu neće prestati da postoje dosadašnje inicijative i programi razmene koji se sprovode na vaninstitucionalnom nivou. Ideja je da se regionalna saradnja iz vaninstitucionalnih okvira useli i u škole, fakultete, redovne aktivnosti lokalnih samouprava. Bilo bi nepravедno govoriti o institu-

cionalizaciji programa razmene u budućnosti, a ne pomenuti sve one programe koji se već sprovode, kako kroz škole i univerzitetsku saradnju, tako i kroz aktivnosti kancelarija za mlade. Međutim, svi trenutno postojeći programi koji se sprovode kroz institucionalne kanale proizvod su individualne inicijative nekolicine entuzijasta koji neretko moraju da se izbore sa brojnim administrativnim poteškoćama. U svetlu učešća učenika osnovnih i srednjih škola u programima razmene, istaknuto je da je potrebno posvetiti posebnu pažnju radu sa roditeljima kako bi i oni uvideli potencijalne pozitivne strane organizovanja ovakvih programa.

Generalni zaključak sa svih konferencija je da je civilno društvo spremno da svoje višedecenijsko iskustvo u oblasti prekogranične saradnje podeli sa institucijama, posebno u delu koji bi se bavio temama u vezi sa suočavanjem sa prošlošću koje nikako ne smeju da budu gurnute pod tepih u okviru programa buduće Unije mladih Zapadnog Balkana. Čak i kada se teme o raspadu Jugoslavije ne stave u zvanični program, iskustvo nevladinih organizacija govori da se mladi dotaknu tih tema u

neformalnim delovima programa. Upravo zbog toga je potrebno angažovati posebno obučene lidere programa razmene koji će umeti da odreaguju u situacijama kada učesnici pokrenu pitanja u vezi sa nasleđem prošlosti.

Dodatno, efekti rada Unije mladih Zapadnog Balkana biće dalekosežniji ukoliko se vlade u regionu posvete doslednom promovisanju dobrosusedskih odnosa. U situaciji u kojoj se iz dana u dan u medijima mogu pronaći negativne izjave političara o njihovim kolegama iz regiona, gde se druga strana uvek predstavlja u negativnom svetlu, ne može se govoriti o atmosferi koja mlade motiviše da upoznaju svoje vršnjake iz tih zemalja. Predstavnici vlasti u regionu moraju da promene diskurs na isti način na koji su to uradili lideri Nemačke i Francuske 1963. godine.

Na svim konferencijama je predstavljen memorandum regionalne mreže Inicijative mladih za ljudska prava o posvećenosti upostavljanju programa za razmenu mladih. ■

[MEMORANDUM SE MOŽE PREUZETI OVDE.](#)

Inicijativa vs. Informer

U tekstu objavljenom u Informeru 18. februara ove godine više puta je upotrebljena pogrдна reč „Šiptar“ da označi Albance koji su, prema pisanju lista, u Austriji napali etničkog Srbina i pretukli ga, usled čega je on posle nekoliko dana preminuo.

Inicijativa je protiv Informera podnela žalbu Komisiji za žalbe Saveta za štampu, koja je potom izrekla ovom dnevnom listu javnu opomenu zbog kršenja Kodeksa novinara Srbije upotrebom reči „Šiptar“. Zaključeno je da je Informer prekršio Kodeks u pogledu odgovornosti novinara i novinarske pažnje.

U svojoj žalbi Inicijativa je ukazala na to da se upotreba reči Šiptar u srpskom jeziku neosnovano pravda time kako se ista reč koristi i u albanskom jeziku. Reč Šiptar se u medijima i u javnosti u Srbiji koristi u negativnom i uvredljivom kontekstu za razliku od reči Albanac. Uz to, reči „Shqiptar“ na albanskom i „Šiptar“ na srpskom nemaju isto-
vetno značenje i imaju različit izgovor i akcentuaciju.

Komisija je u obrazloženju ponovila ovaj stav Inicijative, istakavši da je Informer očigledno koristio pogrđan izraz sa ciljem da uvredi Albance, ali i ukazala na to da je Kodeksom propisano da se u izveštajima o krivičnim delima, nacionalna pripadnost osumnjičenih lica i žrtava pominju samo kada su u neposrednoj vezi sa vrstom i prirodom počinjenog krivičnog dela i da u ovom slučaju nije bilo dokaza da se radi o etnički motivisanom zločinu.

Inicijativa je pozdravila ovaj potez Komisije za žalbe i apelovala na novinare da se pridržavaju Kodeksa, te da se suprotstavljaju svima koji krše ljudska prava ili se zalažu za bilo koju vrstu diskriminacije, govor mržnje i podsticanje nasilja. Takođe, Inicijativa je novinarima skrenula pažnju na to da, prema Kodeksu, moraju biti svesni opasnosti od diskriminacije koju mogu da šire mediji i da bi trebalo da učine sve da izbegnu diskriminaciju zasnovanu na rasi, polu, starosti, seksualnom opredeljenju, jeziku, veri, političkom i drugom mišljenju i nacionalnom ili društvenom poreklu.

Sadržaj žalbenog postupka dostupan je na [OVOM LINKU](#). ■

Inicijativa na Sajmu volontiranja

Tokom dva majska dana, na Sajmu volontiranja u organizaciji Smart kolektiva - Inicijativa je imala priliku da svoj rad predstavi mladima i da im ponudi priliku da urade nešto dobro za svoje okruženje, a da istovremeno steknu nova znanja i iskustva. ■

„Znam šta je ofsajd“ u KC gradu

Film „Znam šta je ofsajd“ deo je serijala dokumentarnih filmova „Živeti zajedno“ koji govore o pomirenju i obnovi međuetničkog poverenja u Srbiji i Bosni i Hercegovini. Inicijativina akcija iz 2014. godine „Navijaj za komšije“ našla se u ovom filmu koji je prikazan 24. aprila u Kulturnom centru Grad.

Nakon filma, održana je tribina tokom koje su se publici obratili autori i akteri filma. Na tribini je govorio i Ivan Đurić iz Inicijative. ■

Involved not invalid na Bosifestu

Gostujući na Bosifestu, predstavnici Inicijative razgovarali su o dosadašnjim postignućima u okviru programa „Involved not invalid“ i kampanje Svako ima pravo na obrazovanje koja se bavila pristupačnošću obrazovnih institucija. ■

MOJA INICIJATIVA is back!

Aktivistkinje i aktivisti pokreta MOJA INICIJATIVA su 3. maja, na Trgu Republike i u Knez Mihailovoj ulici izveli dve akcije, čime su skrenuli pažnju javnosti na dva od mnogobrojnih problema sa kojima se društvo u Srbiji danas suočava – na problem neetičkog, diskriminatorskog, režimskog izveštavanja dnevnog lista Informer i problem nasilja nad ženama.

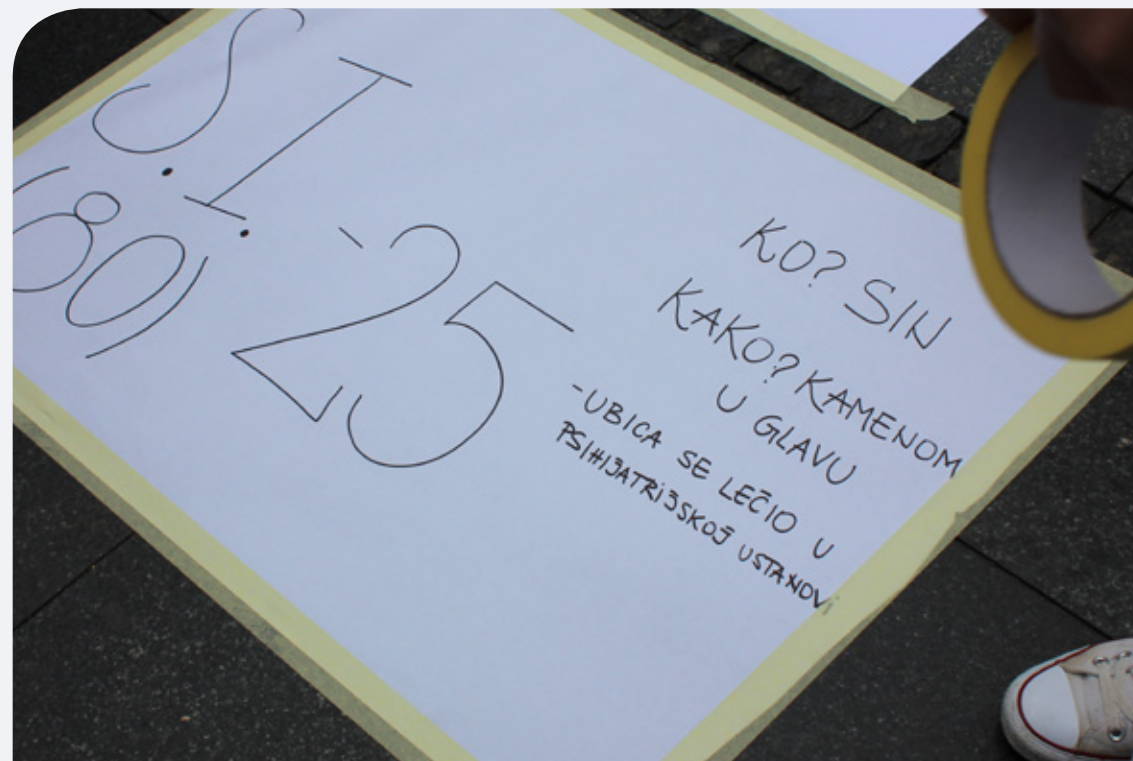
Prva akcija izvedena je na Trgu Republike, u toku koje su aktivisti i aktivistkinje MOJE INICIJATIVE pozvali građane i građanke da preuzmu ulogu glavnog urednika Informera na jedan dan. Dnevni list Informer godinama neguje i širi laži, govor mržnje, diskriminiše manjine i fabrikuje afere protiv pojedinih ličnosti. Informer i njegov glavni urednik svakodnevno krše načela novinarske etike, što dokazuju i brojne odluke Saveta za štampu.

Više od 70 ljudi pridružilo se akciji i na praznim naslovnicama Informera ispisali su naslove kao što su: „Toma tvituje na besplatan broj“, „Skandalozno: Železaru sele na Mars!“, „Beograd na vodi za 20xy godina“, „Dokazano: Vučić radikal u srcu“... Na Svetski dan slobode medija smo zajedno pokazali da granice nečijih prava staju tamo gde počinju da ugrožavaju tuđa, odnosno da čak i sloboda govora koju Informer ima, mora imati granice. Sve uređene naslovnice su nakon akcije objavljene na Inicijativinoj fejsbuk stranici.

Druga akcija je održana u Knez Mihailovoj ulici sa ciljem da skrene pažnju javnosti na činjenicu da je od početka 2015. godine ubijeno petnaest žena u porodičnom i partnerskom nasilju i od strane muškaraca sa kojima su imale privatan odnos. Iako je najveći broj žrtava nasilje prijavilo policiji, neadekvatna reakcija policije i propusti u zakonu koji ne štiti žrtve na pravi način doveli su do toga da krajnji ishod bude tragičan.

Preko sedamsto građana i građanki koji su se priključili akciji su potpisali pisma u kojima se apeluje na Ministarstvo unutrašnjih poslova da usvoji neophodne izmene Krivičnog zakonika i Zakona o policije koje bi policiji dala nova ovlašćenja koja će efikasnije sprečavati nasilje u porodici i partnerskim odnosima. ■

Za: Nebojšu Stefanovića, ministra unutrašnjih poslova

Od početka godine u Srbiji je ubijeno 15 žena u porodičnom i partnerskom nasilju, ili od strane muškaraca sa kojima su imale privatni odnos. U proseku, ubijena je jedna žena nedeljno. Sve žene su poznavale svoje ubice. Većina ubijenih žena su se obratile za pomoć policiji ili nekoj drugoj instituciji i prijavile nasilnike. Policija, odnosno Ministarstvo unutrašnjih poslova i druge institucije nisu imale adekvatnu reakciju koja bi zaustavila nasilje.

Verujemo u dobre namere policijskih službenika i službenica, i ovom prilikom apelujemo na njih kao i na nadležnog ministra Nebojšu Stefanovića. Ministar policije je najodgovorniji za stanje u policiji i njene postupke. Ministarstvo unutrašnjih poslova jedna je od prvih instanci kojoj se žene žrtve porodičnog i partnerskog nasilja obraćaju.

Mi, građani i građanke Srbije, tražimo veću zaštitu žena žrtava porodičnog i partnerskog nasilja. Ne želimo više da čitamo o ubistvima žena koje su nasilnike prijavile po više puta. Za smrtnu ishode u porodičnom i partnerskom nasilju odgovornima smatramo i institucije koje nisu ispunile svoju osnovnu ulogu i zaštitile ih.

Tražimo da u okviru izmena Zakona o policiji budu usvojene odredbe koje će policiji dati ovlašćenja da nasilnicima izriče mere privremenog udaljavanja sa adrese stanovanja i privremene zabrane kontaktiranja sa žrtvom nasilja. Na ovaj način, smanjiće se rizik od smrtnog ishoda u slučajevima porodičnog i partnerskog nasilja.

Takođe, zahtevamo da se i Krivični zakonik Republike Srbije izmeni adekvatno i prepozna krivično delo proganjanja. Više žena koje su od početka godine, ali i prethodnih godina ubijene bilo je prethodno proganjeno od strane ubice.

Situacija je alarmantna, i traži ozbiljan odgovor institucija. Mi, građani i građanke Srbije tražimo ozbiljan i adekvatan odgovor svih onih institucija čiji propusti u radu su u prilogu smrtnom ishodu porodičnog i partnerskog nasilja.

Podatak da čak 20% dečaka u osnovnim i srednjim školama smatra da je opravdano da muškarac udari devojku sa kojom je u vezi samo dodatno govori o neophodnosti zakonodavstva i adekvatnijim reakcijama. Želimo da Srbija bude zemlja u kojoj su žrtve nasilja zaštićene, a nasilnici sankcionisani za svoje ponašanje.

_____
građanin / građanka Srbije

Dan bijelih traka obeležen u Zagrebu

REGIONAL

Aktivisti i aktivistkinje Inicijative iz Srbije, Crne Gore, Hrvatske, Kosova i Bosne i Hercegovine zajedničkom akcijom na Trgu Bana Jelačića obeležili su Dan bijelih traka i pokazali solidarnost sa žrtvama zločina u Prijedoru.

Dana 31. maja 1992. godine na lokalnom prijedorskom radiju izdata je naredba da nesrpsko stanovništvo Prijedora na kućama istakne beli čaršav, a da pri izlasku iz kuće oko ruke nosi belu traku. Sa istog radija su čitani spiskovi sa imenima i adresama Bošnjaka i Hrvata, indirektno pozivajući na njihovu likvidaciju.

Tokom rata u Bosni i Hercegovini, srpske vlasti u Prijedoru, na čijem je čelu bila Srpska demokratska stranka Radovana Karadžića, organizovale su logore u kojima je došlo do teških kršenja ljudskih prava. Kroz Omarsku, Keraterm i Trnopolje je tokom 1992. godine prošlo na hiljade ljudi, a 3173 je stradalo. Većina njih je pokopana u masovnim grobnicama, od kojih je Tomašica, koja je otkrivena 2013. godine, najveća do sada.

Oko dvadeset aktivista i aktivistkinja se na glavnom zagrebačkom trgu okupilo i okružilo belom trakom. Ovim gestom poslata je poruka podrške žrtvama, njihovim porodicama, naročito porodicama dece ubijene u Prijedoru i njihovom zahtevu za podizanjem spomenika.

Nošenje bele trake je akt sećanja na žrtve strašnih zločina, ali i podsećanje da nisu svi odgovorni za ove zločine privedeni pravdi. Takođe, bele trake nisu samo simbol sećanja na progon, već i znak borbe protiv svih oblika fašizma i diskriminacije. ■

100 godina od genocida nad Jermenima

Inicijativa je bila deo do sada najveće internacionalne delegacije koja je u aprilu ove godine posetila Istanbul i prisustvovala komemoraciji genocida nad Jermenima. Delegaciju su činili predstavnici i predstavnice organizacija iz više od 20 zemalja, a komemoraciju je organizovao EGAM (European Grassroots Antiracist Movement). ■

Komemoracija genocida u Ruandi

Povodom 21. godišnjice od genocida u Ruandi, evropska delegacija predvođena pokretom EGAM (European Grassroots Antiracist Movement), čija je Inicijativa članica, bila je na komemoraciji u Kigaliju.

Za 100 dana, između aprila i jula 1994. godine, vladajuće pleme Hutu je ubilo više od 800.000 pripadnika manjinskog plemena Tutsi i umerenih Hutua iz svojih redova koji su se protivili režimu. ■

Defender's Day u Stockholmu

Predstavnici Inicijative su prisustvovali jednoj od najznačajnijih konferencija o ljudskim pravima.

U organizaciji Civil Rights Defendersa, Defender's Day u Stockholmu okupilo se preko 160 branitelja i braniteljki ljudskih prava iz 35 zemalja sveta. ■

*Najmanje se govori
kad te se najviše tiče.*

- Meša Selimović

Premladi da se sećamo, odlučni da nikada ne zaboravimo!

REGIONAL

Inicijativa je zajedno sa MOJOM INICIJATIVOM organizovala niz uličnih akcija u Srbiji povodom dvadesete godišnjice masakra na Tuzlanskoj kapiji, kada je ubijena 71 mlada osoba granatom ispaljenom sa položaja Vojske Republike Srpske. Na uličnim akcijama aktivisti i aktivistkinje pozivali su građane i građanke da se upišu u knjigu žalosti i iskažu solidarnost sa žrtvama ovog zločina i njihovim porodicama.

Sa porukom „Premladi da se sećamo, odlučni da nikada ne zaboravimo“ dvadeset mladih iz Srbije je 25. maja ušetalo u Tuzlu i položilo cveće na tuzlansku Kapiju. Nakom toga, knjiga žalosti uručena je gradonačelniku Tuzle, Jasminu Imamoviću.

Prijemu kod gradonačelnika Imamovića prisustvovala su i porodice žrtava – mahom roditelji ubijenih na Kapiji, koji su se zahvalili aktivistima i aktivistkinjama na ovom gestu, rekavši da im akcije poput ove mnogo znače: „Kao roditelj veoma sam prijatno iznenađen hrabrošću ovih mladih ljudi da se odluče za otvaranje Knjige žalosti. Od srca im se zahvaljujem u ime svih roditelja čija su djeca ubijena na Kapiji i u ime svih Tuzlaka. Ne pamtim kada mi je bilo teško, kao danas kada su došli u Tuzlu da odaju počast stradalim vršnjacima i da nam uruče ovu, za nas veoma važnu knjigu“, izjavio je Šemsudin Alagić, otac ubijenog Enesa.

Zahvalivši se na dolasku u Tuzlu, gradonačelnik Imamović je dodao i to da je za takvu akciju bila potrebna velika građanska hrabrost, koja nedostaje na području bivše Jugoslavije.

U ime Inicijative i aktivista i aktivistkinja pokreta MOJA INICIJATIVA, Anita Mitić je rekla: „Iako smo bili deca kada je bačena granata na Kapiju, obećavamo da nikada nećemo dozvoliti da se zaborave zločini počinjeni u ime zemlje iz koje dolazimo.“

U Knjigu žalosti, koja je uručena gradonačelniku Imamoviću, se tokom 10 dana upisalo više od 500 građana i građanki Srbije, na ulicama Novog Sada, Niša, Novog Pazara i Beograda.

Ispaljena granata na tuzlansku Kapiju, sa položaja Vojske Republike Srpske na planini Ozren, ubila je 71 osobu a ranila oko 140 ljudi. Tuzlanska Kapija bila je mesto okupljanja mladih ljudi – tako da je prosek godina ubijenih bio 24 godine, dok je najmlađe dete imalo nepune 3 godine. Za ovaj zločin osuđen je Novak Đukić na 20 godina zatvora, koji se trenutno nalazi u Srbiji izbegava izdržavanje zatvorske kazne. ■

Premladi da se sećam

odlučni da nikada

INICIJATIVA MLADIH ZA L SK

Podrška akciji #sedamhiljada

REGIONAL

Aktivisti i aktivistkinje MOJE INICIJATIVE su 11. juna ispred Doma Narodne skupštine izašli sa transparentom „Vidimo se ovde 11. jula!” i na taj način podržali akciju obeležavanja 20. godišnjice od genocida u Srebrenici – #sedamhiljada.

Jedna od aktivistkinja ovog pokreta, rekla je da će 11. jula biti na platou ispred Narodne skupštine jer je važno da svi pamtimo događaja u Srebrenici od pre dvadeset godina, kada je u ime srpskog naroda počinjen genocid.

Ovom prilikom su aktivisti i aktivistkinje MOJE INICIJATIVE pozvali sve građane i građanke da se priključe akciji novinara Dušana Mašića i da zajedno pošalju poruku solidarnosti iz Beograda, drugačiju od one kakvu najčešće imamo prilike da čujemo od zvaničnog Beograda. ■

Sharing is caring

Rad u Inicijativi podrazumeva konstantno učenje novih stvari – ali i deljenje i prenošenje tog znanja. U Inicijativinom fokusu rada su mnoge teme koje trenutno nisu sastavni deo obrazovnog sistema u Srbiji, a trebalo bi da budu. Ako želite da saznate više o zaštiti ljudskih prava ili ratovima i raspadu bivše Jugoslavije, Inicijativa je uvek spremna da svoje znanje iz ovih oblasti podeli.

Važno je da u sistemu koji nam ne pruža mogućnost da saznamo činjenice o bitnim stvarima učimo jedni od drugih. Sharing is caring!

34

Anita Mitić na školi u organizaciji Civil Rights Defenders

Anita Mitić je kao gostujuća predavačica održala dva predavanja na Školi za buduće branitelje i braniteljke ljudskih prava koju su organizovali Civil Right Defenders. Govorila je o suočavanju sa prošlošću, ulozi mladih u procesu demokratizacije, važnosti regionalne saradnje, Inicijativnim akcijama i aktivnostima. Predavanja su održana u Beogradu i Nišu. ■

Jasmina Lazović na Fakultetu političkih nauka

Krajem aprila Jasmina Lazović je na master studijama “European and International Policies and Crisis Managment” na Fakultetu političkih nauka održala predavanje na temu institucionalne reforme. Sa polaznicima ovog interdisciplinarnog programa razgovarala je o različitim instrumentima koje države koriste prilikom prelaska iz autoritarnog u demokratski režim, odnosno prilikom suočavanja sa posledicama masovnog kršenja ljudskih prava nakon rata.

O ovom mehanizmu tranzicione pravde kojim se uspostavljaju uslovi da se kršenje ljudskih prava ne ponovi u budućnosti, Lazović je govorila kako kroz perspektivu iskustava bivših komunističkih režima, tako i kroz iskustva zemalja naslednica bivše Jugoslavije. Fokus predavanja bio je na, uglavnom neuspelim, pokušajima lustracije//vettinga na prostoru Zapadnog Balkana. ■

Delikatesni regionalni ponedeljak u KC Gradu

Regionalna ekipa Inicijative je u ponedjeljak, 22. juna, spremala za sve prijatelje pravu Balkansku kuhinju. Na meniju su se našli sarajevski ćevapčići, njeguški pršut, trileće kolači koji su u Beograd stigli direktno iz Prištine, vojvođanski sirevi i još mnogo njam njam stvari. Druženje i dobra klopa bili su savršen način za obeležavanje početka ovog leta!

